ARON bvba
Archeologisch Projectbureau

RAPPORT 971

Nota Bilzen, Natveld

Bouw van 19 KMO-Units

Deel II: Programma van maatregelen

Willem Vanaenrode & Petra Driesen
December 2020 - Januari 2021

DEEL 2. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1. Gemotiveerd advies

1.1 Volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek

Initieel werd door *Aron bv* een archeologienota (ID 13927)[27] opgesteld bestaande uit een bureauonderzoek. Op basis van het bureauonderzoek was het niet mogelijk om met voldoende zekerheid een uitspraak te doen over de aan- of afwezigheid van archeologisch erfgoed, de waarde daarvan (kennispotentieel) en de omgang hiermee.

Daarom was bijkomend vooronderzoek noodzakelijk. Dit diende in eerste instantie te bestaan uit een landschappelijk bodemonderzoek om de gaafheid van het onderliggende oorspronkelijk bodemprofiel na te gaan. Afhankelijk van de resultaten van dit onderzoek, diende al dan niet een vooronderzoek naar prehistorische artefactensites uitgevoerd te worden. Tot slot diende tevens een proefsleuvenonderzoek naar (proto-)historische sites uitgevoerd te worden.

Het aanvullend vooronderzoek dat effectief uitgevoerd werd, betrof een landschappelijk bodemonderzoek (2020L90) en een proefsleuvenonderzoek (2021A27). Beide onderzoeken werd uitgevoerd op een ca. 5500 m² groot terrein, kadastraal gekend als Bilzen, Afd. 1, sectie H, percelen 744l, 744k en 742 (partim).

Uit het landschappelijk bodemonderzoek bleek dat enige vorm van een profielontwikkeling ontbrak, hetgeen te verklaren is doordat de bodem te nat is en/of gedeeltelijk verstoord. Uit bovenstaande bevindingen kan geconcludeerd worden dat de kans op het aantreffen van een intact bewaarde prehistorische artefactensite op het onderzoeksgebied zeer gering is.

Voor de uitvoer van het proefsleuvenonderzoek werd het terrein conform het programma van maatregelen uit de archeologienota onderzocht door middel van zes O-W georiënteerde proefsleuven en twee kijkvensters. Op basis hiervan kon een gemotiveerd advies gegeven worden aangaande het al dan niet uitvoeren van verder archeologisch onderzoek.

1.2 Duiding en waardering van de archeologie in het projectgebied

Het landschappelijk stelde dat geen vervolgonderzoek diende te gebeuren voor prehistorische artefactensites en rechtstreeks kon overgegaan worden tot een proefsleuvenonderzoek.

Het proefsleuvenonderzoek leverde één spoor op. Het spoor betrof een drainagegreppel, te relateren aan recent landgebruik. Er werden geen vondsten aangetroffen. Het beperkt aantal sporen dat werd aangetroffen, evenals de aard ervan (m.n. een recente drainagegreppel), wijst niet op de aanwezigheid van een archeologisch waardevolle site

1.3 Impact van de geplande bodemingrepen

De initiatiefnemer plant de bouw van 19 KMO-eenheden waarvan twee met conciërgewoning ter hoogte van het Natveld in Bilzen. Het terrein is kadastraal gekend als Bilzen, Afd. 1, sectie H, percelen 744l, 744k en 742 (partim).

[27] https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/13927;

Aangezien op het onderzoeksterrein geen waardevolle archeologische vindplaats is aangetroffen, heeft de geplande ruimtelijke ontwikkeling geen impact hierop.

1.4 Bepaling van maatregelen

De waarde en het kennispotentieel van de vindplaats is minimaal. De kosten van een opgraving wegen dan ook niet op tegen de geringe kennisvermeerdering die zulk onderzoek zal opleveren. Bijkomend archeologisch onderzoek wordt daardoor niet nodig geacht. Er moeten daarom **geen maatregelen** getroffen worden en er werd bijgevolg geen Programma van Maatregelen opgemaakt.

Dat er geen verder archeologisch onderzoek nodig is, neemt niet weg dat de aannemer/uitvoerder van de werken gehouden blijft aan de meldingsplicht van archeologische vondsten moesten deze toch worden aangetroffen. De context zit vervat in artikel 5.1.4 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. De vinder is verplicht om de vondst binnen de drie dagen te melden aan het agentschap Onroerend Erfgoed en beschermt de vondst en haar vindplaats tot tien dagen na het vinden.

BIBLIOGRAFIE

BAEYENS L. (1968) *Bodemkaart van België. Verklarende tekst bij het kaartblad Bilzen 93W.*

CGP: Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren, versie 4.0.

DEEBEN J. & RENSINK E. (2005), Het Laat-Paleolithicum in Zuid-Nederland, In: Deeben et al. (eds.), De Steentijd van Nederland, *Archeologie* 11/12, 171-199.

DE GEYTER G. (2001) *Toelichtingen bij de geologische kaart van België. Vlaams Gewest. Kaartblad* 34-*Tongeren*. 1:50.000, Brussel.

DRIESEN P., HIMPE T. & AUGUSTIN S. (2017) *Archeologienota Bilzen, Eikaart Realisatie van handelsruimten (Aron-Rapport 431).*

HANECA K., DEBRUYNE S., VANHOUTTE S. EN ERVYNCK A. (2016) Archeologisch vooronderzoek met proefsleuven. Op zoek naar een optimale strategie. (Onderzoeksrapport 48, OE), Brussel.

MOSTERT M. (2015) *Bilzen, Tongersestraat. Opgraving* (BAAC-rapport A-13.0073), 's-Hertogenbosch.

TOL A.J., VERHAGEN J.W.H.P. & VERBRUGGEN M. (2012) *Leidraad inventariserend veldonderzoek. Deel: karterend booronderzoek versie 2.0.*

VAN DE KONIJNENBURG R. (2013) *Archeologische prospectie Bilzen, Tongersestraat (HAAST-Rapport).*

VAN DE STAEY I., BRANS S. & DRIESEN P. (2020) Archeologienota Bilzen, Natveld. Regularisatie van een bestaand gebouw en de bouw van 19 KMO-eenheden, *ARON-Rapport* 835, Tongeren.

VAN RANST E. & SYS C. (2000) *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen*, Gent.

VERHAGEN J.W.H.P., RENSINK E. & CROMBÉ PH. (2011) Optimale strategieën voor het opsporen van Steentijdvindplaatsen met behulp van booronderzoek. Een statistisch perspectief *(Rapportage Archeologische Monumentenzorg 197).*

VERHOEVEN M., ELLENKAMP G.R. & KEIJERS D.M.G. (2010) Een archeologische verwachtings –en beleidsadvieskaart voor de gemeente Echt-Susteren. Deelrapport II: Landschap en archeologie, *RAAP-rapport* 1951, 87 en 101.

VERSTRAELEN A. (2000) *Toelichting bij de Quartairgeologische kaart, kaartblad 34 Tongeren*, Leuven.

Websites:

https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/120349
https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/140045
cartoweb.be
dov.vlaanderen.be
klip.vlaanderen.be
http://cai.onroerenderfgoed.be
http://codex.vlaanderen.be/
https://geo.onroerenderfgoed.be/
https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten
https://inventaris.onroerenderfgoed.be/thesaurus

www.cartesius.be
www.geopunt.be
www.ngi.be

Neremweg 110 · B-3700 Tongeren • T +32(0) 12 22 52 50 • F +32(0) 12 77 00 34 • info@aron-online.be • www.aron-online.be